

«ՍՐԱՍՈՒՆՑԻ ԴԱՌԻԹ» ՀՐԱՍԵՑԼԵՐԸ ՃԱԿՆՑ ԿԸ ՄԵԿՆԻՆ»

Փառապանծ Կարմիր Բանակի հերոսական տաղանդագույնը և անպատում սրբազործությունները գերմանա-Ֆաշիստական զավթիչների դեմ մղվող պատերազմում հիացմունք են առաջացրել բոլոր ժողովուրդների մեջ, որոնք տոգորված են մարդկութունը Ֆաշիզմի անարգ լծից ազատագրելու վեհ գաղափարով:

Դեմոկրատական երկրների ազատասեր ժողովուրդները Ֆաշիզմի դեմ մղվող պայքարի այս պատմական օրերին նյութական և բարոյական բոլոր միջոցներով օժանդակում են Դաշնակից Պետությունների բանակներին արագացնելու վերջնական հաղթանակը և վերջնականորեն ջախջախելու պապազած թշնամուն:

Արտասահմանի հայութունը անմասն չէ ազատարար բանակներին իր նյութական և բարոյական աջակցությամբ սատարելու գործին:

Արտաբուլղիս նվերներով և իր նյութական ու բարոյական միջոցները անձնադրելով Մայր Հայրենիքին Սփյուռքի հայութունը կատարել է և շարունակում է կատարել իր հայրենասիրական պարտքը հանդեպ Մայր Հայրենիք՝ արագացնելու վերջնական հաղթանակը, վերջ տալու համաշխարհային սպանդանոցին, որ փաթաթեց ժողովուրդների վրին Ֆաշիստական դաշանը:

Արտասահմանի հայության միջոցներով կառուցված «Մասունցի Դաշիթ» տանկային շարայան կովող հայ կաթիլը մարտի դաշտում Մեծ Միության ժողովուրդների զավակների հետ խիզախության և արիության բազմաթիվ օրինակներ է ցուցաբերում և անմահ փառքով պսակում իր Մայր

Ժողովուրդին և իրեն: Սփյուռքի հայությունը պարծանքով արձանագրում է Հայ ժողովրդի զավակների ցուցաբերած անձնվերությունը Հայրենական պատերազմի պատմական այս մեծ օրերին:

Հարազատ Մայր ժողովրդի զավակների հերոսությունը ոգեշնչում է Իրանի, Իրաքի, Լիբանանի, Սիրիայի, Նեպոտոսի, Կիպրոսի, Ամերիկայի հազարավոր հայրենասեր ու աղնիվ հայերին: Իրենց հայացքը ուղղած Մայր Հայրենիքին՝ Սովետական Հայաստանին՝ Սփյուռքի հայր ջերմությամբ արձագանքում է մեր պանծալի բանակի յուրաքանչյուր հաղթական սրարչավր:

Սփյուռքի հայության հեռավոր մի հատվածի՝ Ալեքսանդրիայի հայի ջերմ հայրենասիրության արձագանքն ենք լսում «Ալաֆա»-ի էջերից՝ «Մասունցի Դաշիթ» հրատարակելու ճակատ կը մեկնին» վերնագրի տակ:

«Մոսկվային 23 ապրիլ թուականաւ Հարիւրապետ Նիքոլայէվ ստորագրութեամբ «Առաւօտ»-ի ղրկուած է հեռագրով յօդուած մը որ կը խօսի Սովիէթ Հայաստանի ժողովուրդին կատարած զոհողութեանցը մասին, ներկայ պատերազմի մէջ, որու ընթացքին, կըսէ, հայ ժողովուրդը իր երկաթաարուծութեան ծաղիկը ղրկեց ճակատ եւ կաւելացնէ:

«Հայ ղինւորները արժանաւայել քաջազործութիւններով ցոյց տուին թէ իրենք արժանի են իրենց մայր հայրենիքին վրասահութեանը: Անոնցէ հազարաւորներ պարգեւատրուեցան պատուանշաններով եւ տաճնակներով ալ Սովիէթ Միութեան Հերոսի տիտղոսին արժանացան եւ անջնջի

վատաբով զարդարեցին Հայ Ժողովուրդը: Թիֆլուսի Ժողովուրդը Համազասի քայլ պահեց ճակատի մարդոց հետ: Հայ Ժողովուրդին միակ նպատակն էր տեսնել թըշնամիին պարտութիւնը եւ անոր համար կը պրկէր իր ջիւերը, շուտ աւարտելու համար այդ նուիրական գործը: Հայ Ժողովուրդին սեփական միջոցներով կազմուեցան հեծելազույններ, հրասայլային զորագումներ, օդանաւ եւ ուրիշ զէնքեր: Հայ եկեղեցականութիւնը գործօն կերպով մասնակցեցաւ Հայրենասիրական շարժման, հանգանակելով հրասայլային զորասիւնի մը կառուցման հիմնադրմանը: 1943 յունւարին կաթ. տեղապահ Գէորգ Արք. Զօրօքեճեան Մարաջախտ Մթալինին ուղղած իր նամակով կը խնդրէր որ պետական դրամատան մէջ «Մասունցի Դաւիթ» հրասայլային զորասիւնի շինութեան ֆոնտ մը բացուի: Նոյն ատեն տեղապահ Սրբազանը կոչեր ուղղեց Սովիէթ Միութեան մէջ գտնուող ինչպէս նաեւ արտասահմանի բոլոր Հայ եկեղեցիներուն, որպէսզի անոնք ալ հանգանակութիւններ ընեն ի նպաստ այն ֆոնտին:

Եկեղեցւոյ պետին կոչը խանդավառ ընդունելութիւն գտաւ բոլոր Սովիէթ Միութեան, ինչպէս նաեւ արտասահմանի Հայերուն մօտ: Կարճ ատենուան մը մէջ, Սովիէթ Միութեան մէջ գտնուող Հայ եկեղեցականներու կողմէ խոշոր գումարներ յանձնուեցան պետական դրամատան:

Արտասահմանի Հայերէն ալ չուշացաւ կարևոր օգնութիւն մը: Ամերիկահայերը դրկեցին 95-600 դոլար, Թաւրիդի Հայերը 100 հազար դոլար, Իսպահանի Հայերէն երեք հազար թուման, Գալիֆորնիայէն տասը հազար դոլար, Կիպրոսէն երեք հազար ոսկի, նաեւ ուրիշ կարևոր գումարներ: Այս նպատակներով կառուցուեցաւ «Մասունցի Դաւիթ» հրասայլային զորասիւնը, որ յանձնուեցաւ հրասայլային միաւորին:

Յիշատակելի օր մը եղաւ 1944 յին-

արուար 29-ը ճակատին վրա, հրասայլային կայազօրքին մէջ, ուր հայրենասիրական զբաղումներն ու խանդավառութիւնը յորդեցան: Գործարաններէն ելած նոր մեքենաները բերուած էին ճակատ, յանձնուելու համար այն անձերուն, որոնք պիտի գործածէին զանոնք: Մեքենաները կազմ ու պատրաստ էին կուռելու, ի խնդիր խաղաղութեան, երջանկութեան եւ բարգաւաճմանը Հայ Ժողովուրդին, Սովիէթ Միութեան բոլոր Ժողովուրդներուն, ինչպէս ապաստութեան տենչացող համայն մարդկութեան:

«Սովիէթ հրամանատարութեան ներկայացուցիչներուն միջեւ ուղերձներու եւ շնորհակալիքներու կարճ փոխանակումէ մը վերջ, առաջ եկան իւրաքանչիւր հրասայլ ստանձնող Հայ զօրքերը, որոնց յանձնուեցան մասնաւոր թուղթեր: Այդ թուղթերու վրա արձանագրուած էր Հայերէն տառերով իւրաքանչիւր հրասայլին թիւը, անունը Սաաւնցի Դաւիթ—եւ գրուած էր թէ անոնք կառուցուած են Հայաստանեայց եկեղեցւոյ կղերին ու հաւատացեալներուն նպաստովը: Իւրաքանչիւր մեքենայի վրայ կարմիր ներկով եւ հայերէն գրով գրուած էր Սաաւնցի Դաւիթ: Թուղթերը ստանալէ յետոյ Հայ զինուորները նետուեցան մեքենաներուն մէջ, շարժակները սկսան մոշշիլ եւ հակները աներևութացան հովի պէս ճախատին ուղղութեամբ:

«Օրեր ու շաբաթներ անցան այն օրէն ի վեր: Հայ զինուորները մանրամասնօրէն սերտեցին իրենց նոր զէնքերը եւ անձկութեամբ կապտեան այն օրուան եւ այն ժամին, որ պիտի գործածեն իրենց վիթխարի զէնքերը թշնամիին դէմ: Սովիէթ Միութեան, Ամերիկայի, Իրանի, Նիդալանդի, Սուրիոյ, Լիբանանի, Հարաւային Ամերիկայի եւ Կիպրոսի Հայ կղերին եւ հաւատացեալին անունով շինուած Սաաւնցի Դաւիթ հրասայլերը ճակատ մեկնեցան» (Արաքս, թիւ 18, 1944 թ.):